

‘Teloorgang van de volkspartij’

Nieuwe fase Nederlandse consensusedemocratie

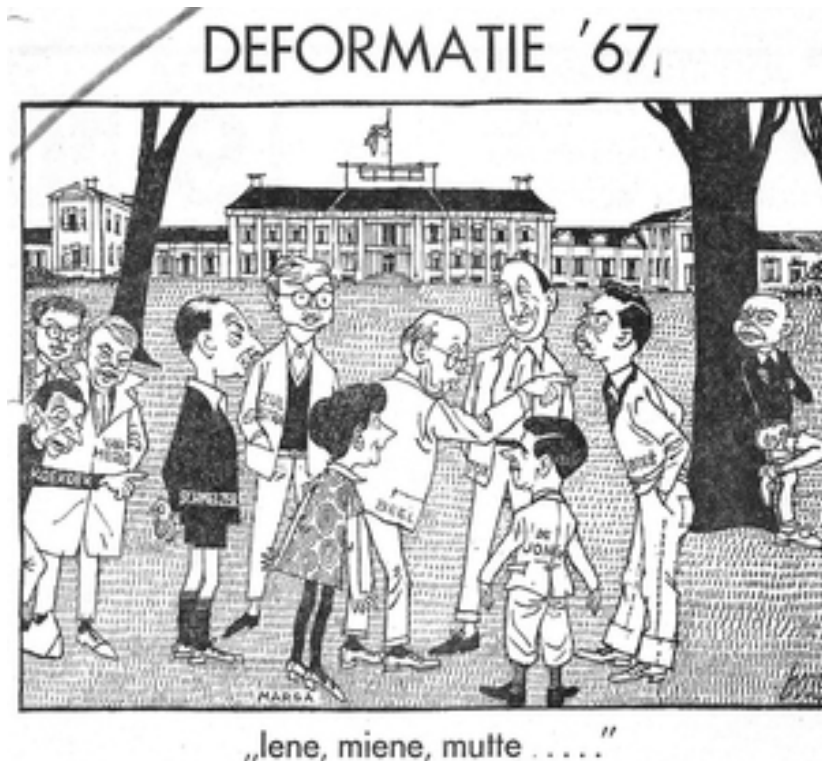
Na de teloorgang van de grote volkspartijen CDA en PvdA breekt een nieuwe fase voor de Nederlandse consensusedemocratie aan.

‘De traditionele volkspartij is op sterven na dood’, analyseren Gerrit Voerman, hoogleraar in Groningen, en Jan Schinkelshoek, oud-lid van de Tweede Kamer. ‘De uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen bevestigt de trend dat de vanzelfsprekende dominantie van de christendemocratie en sociaaldemocratie afgebrokkeld is.’

Het is de derde hoofdstroom, het liberalisme, die via VVD en D66 de leidende rol in het politieke centrum overneemt. ‘Waar zij vroeger aanschoven bij CDA en PvdA, zijn de rollen nu omgedraaid’, schrijven Voerman en Schinkelshoek in een analyse voor het Montesquieu Instituut. ‘Het is aan het nieuwe liberalisme om te laten zien dat het in staat is de samenbindende rol van de traditionele volkspartijen over te nemen. Daarmee is een nieuwe fase voor de Nederlandse consensusedemocratie aangebroken.’

[Lees verder >](#)

Iene, miene, mutte

Hoeveel is er veranderd? Ruim vijftig jaar geleden deed een informateur hetzelfde wat verkenners doen: aftellen om tot een nieuwe regeringscoalitie te komen. In 1967 ging 'onderkoning' Beel, vice-president van de Raad van State, aan de slag, in 2021 zijn het twee verkenners, een soort pre-informateurs: minister Tamara van Ark en minister Wouter Koolmees. Net als in het oude aftelversje moeten uiteindelijk partijen afvallen. Let op het kleine mannetje vooraan: aan het einde van de kabinetsformatie van 1967 werd hij, Piet de Jong, minister-president van het nieuwe kabinet – en niet Bies[heuve]

of Marga [Klompé].

'Een Kamer vol spektakel'

Column

Jan Schinkelshoek, oud-lid van de Tweede Kamer

'...De twee taken van de Tweede Kamer - de volksvertegenwoordigende en de controlerende taak - laten zich met een beetje goede wil best combineren. Maar het vergt wel een ander type Kamerlid dan dat zich de afgelopen jaren heeft gepresenteerd. Je moet er bewust voor kiezen om minder mee te deinen met de waan van de dag, minder scoringsdrift te vertonen, minder te willen meeregeren en - ook dat nog - minder zichtbaar te zijn. Zo'n koersverlegging is bijna te veel gevraagd...'

[Lees de column >](#)

Frankrijk

Unie & lidstaten

Hoe zeker kan president Macron zijn van herverkiezing volgend jaar?

[Lees verder >](#)

Na Brexit

Van lidstaat tot derde land, van partner tot rivaal.

[Lees verder >](#)

Europese Unie

De Australische Big Tech mediawet achterna?

[Lees verder >](#)

7 april 2021, Den Haag

[Actualiteitendebat: Incidentenpolitiek en de rol van de media. Wat kunnen we leren van de toeslagenaffaire?](#)

Democratie in Debat

19 april 2021

[Hebben we een nieuwe Grondwet nodig? Debat over de toekomstbestendigheid van de Nederlandse Grondwet](#)

Andere activiteiten

[> Uitgebreide agenda](#)

Agenda

Invloed te koop?

Artikelen

Een miljoen voor D66, een paar ton voor andere politieke partijen. Toch maar een maximum voor politieke giften invoeren? Een oproep.

[> Lees verder](#)

Tussen balie en beleid

'Wat nodig is binnen uitvoeringsorganisaties, is ruimte voor leiderschap van professionals en leidinggevendenden.' Een beschouwing.

> [Lees verder](#)

Parlementair initiatief

In de Tweede Kamer worden steeds meer initiatiefvoorstellen ingediend - en aangenomen. Een overzicht.

> [Lees verder](#)

Parlementariër in Europa

De onduidelijkheid over de immuniteit van Europarlementariërs laat zien dat er nog steeds geen sprake is van een Europees mandaat in eigenlijke zin. Een analyse.

> [Lees verder](#)

Vallende wethouders

Er treden tussentijds meer wethouders af dan ooit. Alle redenen om beter te letten op de gesteldheid van een wethouder in spe. Een beschouwing.

> [Lees verder](#)

Na 17 maart

Op weg naar Rutte IV? Terugblikkend op de verkiezingsuitslag, vooruitkijkend naar een nieuwe regeringsperiode, maakt het Montesquieu Instituut de balans op.

Zwaard van Damocles?

Waarom Rutte IV het lastig krijgt. Een voorbeschouwing.

[Lees verder >](#)

'Historische uitslag, problematische formatie'

The day after the night before. Eerste reacties.

[Lees verder >](#)

Niet de Koning

De Tweede Kamer heeft het initiatief bij de kabinetsformatie. Een overzicht.

[Lees verder >](#)

'Geest uit de fles'

Het rechts-populisme is gekomen om te blijven. Een beschouwing.

[Lees verder >](#)

'Verrader, verrader!'

De retoriek van populistische partijen. Een column.

[Lees verder >](#)

'Een onderbelicht voordeel van de nieuwe partijen met 1 zetel is dat de kans op afsplitsing bij hen nihil is.'

SGP-fractievoorzitter Kees van der Staaij reageert via twitter op de verkiezingsuitslag.

En verder

Nieuws

Houdt initiatiefvoorstellen buiten het regeerakkoord. Een pleidooi.

[Lees verder >](#)

Is verondersteld dualisme in het verleden een feit of een fictie? Een column.

[Lees verder >](#)

Klimaatverandering is ook een constitutioneel probleem dat om een constitutionele reactie vraagt. Een inleiding.

[Lees verder >](#)

Eenling in de Tweede Kamer

Pieter Jongeling (GPV, 1963)
Klaas Beuker (RKPN, (1972)
Hans Janmaat (CP, 1982)
Cathy Ubels-Veen (EVP, 1982)
Bertus Leerkes (1994, Unie55+)
Caroline van der Plas (2021, BBB)
Sylvana Simons (2021, BIJ1)
Liane den Haan (2021, 50PLUS)

Kamerleden met een beperking

Klaas van Dijk (miste een arm)
Stan Poppe (verlamde arm)
Wil Schuurman (zat in rolstoel)
Theo Meijer (verlamde hand)
Janmarc Lenards (zat in rolstoel)
Otwin van Dijk (zat in rolstoel)
Jetta Klijnsma (motorisch)
Jessica van Eijs (gehoor)

Partners

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners. [Lees verder >](#)

[> Eerder verschenen nummers](#)

[> Contact met de redactie](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)

Montesquieu- Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Activiteiten](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)